

19.01.13

14b (משנה ב') → 16a (משנה א')

Note: our *סוגיא* refers to two types of *עבד עברי* – *נמכר* (one who sold himself, presumably due to poverty) and *מכרוהו ב"ד* (one who stole and could not pay back and was sold into indentured servitude as recompense)

1. אם עוד רבות בשנים לפיהן ישיב גאלתו **מקסוף מקנתו**: ויקרא כה, נא
2. אם רעה בעיני אדניה אשר לו יעדה **והפדה** לעם נכרי לא ימשל למכרה בגדלו בה: שמות כא, ח
3. כי ימכר לך אחיד **העברי או העבריה ועבדה שש שנים** ובשנה השביעית תשלחנה חפשי מעמך: דברים טו, יב
4. לא יקשה בעיניך בשלחך אתו חפשי מעמך כי משנה שכר **שכיר עבדך שש שנים** וברכה יקוק אלהיך בכל אשר תעשה: דברים טו, יח
5. וחשב עם קנהו משנת המכרו לו עד שנת היבל והיה כסף ממכרו במספר שנים כימי **שכיר** יהיה עמו: ויקרא כה, נ
6. **וכי תשיג** יד גר ותושב עמך ומך אחיד עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר: ויקרא כה, מז
7. והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל הדלת או אל המזוזה **ורצע אדניו את אזנו במרצע** ועבדו לעלם: שמות כא, ו
8. ושחט את כבש האשם ולקח הפהן מדם האשם ונתן על תנוף **אזן** המטשה הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית: ויקרא יד, כה
9. **ואם אמר יאמר העבד** אהבתי את אדני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי: שמות כא, ה
10. **העניק תעניק לו** מצאנך ומגנך ומיקבך אשר ברכך ה' אלהיך תתן לו: דברים טו, יד
11. והתנדו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו וחמישתו יסף עליו **ונתן לאשר אשם לו**: במדבר ה, ז
12. **אם אדניו יתן לו אשה** וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה לאדניה והוא יצא בגפו: שמות כא, ד
13. והיה כי יאמר אליך לא אצא מעמך כי אהבך ואת ביתך **כי טוב לו עמך**: דברים טו, טז
14. ויצא מעמך הוא ובניו עמו **ושב אל משפחתו** ואל אחזת אבתיו ושוב: ויקרא כה, מא
15. וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרור בארץ לכל ישיביה יובל הוא תהיה לכם **ושבתם איש אל אחזתו ואיש אל משפחתו תשובו**: ויקרא כה, י
16. ואם לא יגאל **באלה ויצא בשנת היבל** הוא ובניו עמו: ויקרא כה, נד
17. אחרי נמכר גאלה תהיה לו אחד מאחיו **יגאלנו**: ויקרא כה, מח
18. או דדו או בן דדו **יגאלנו** או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו או **השינה ידו ונגאל**: ויקרא כה, מט

I et al. קנין עבד עברי: משנה ב

a עבד עברי:

i becomes acquired through 2 methods:

1 כסף (v. 1)

(a) note: v. 1 is in re: sold to עכו"ם; v. 2 is in re: אמה העבירה; v. 3 equates them; vv. 4-5 equates מכרוהו::נמכר (see note)

(i) note: those who reject שכיר::שכיר find equation in conjunctive ו"א in v. 6

(ii) analysis: search for תנא who rejects שכיר::שכיר

1. suggestion 1: *contra* ר"א about applying rules of מכרוהו ←→ נמכר (e.g. only sold for 6 yrs.)

a. rejection: in that case, each disagreement is local and depends on מדרש הפסוקים (vv. 7-13)

2. suggestion 2: ר"ב who interprets v. 14 in re: מכרוהו ב"ד – יובל – nonetheless, יובל frees him

a. note: v. 15 refers to נרצע

b. rejection: he may accept שכיר::שכיר, but would require it due to consideration of repayment

3. suggestion 3: ר"י who interprets v. 16 as exclusive to עכו"ם (where there is also "שכיר")

a. rejection: he also accepts שכיר::שכיר, but יגאלנו (v. 17) excludes נמכר לישראל from גאולת קרובים

b. opposition: ר"ע and ר"ה"ג (v. 16) as distributive, not exclusive

i. note: both agree that v. 18 refers to גאולת קרובים (1a) & גאולת עצמו (2a) & גאולת אחרים (2b)

ii. dispute: which and how (לשחור/לשעבוד) ought to be applied to נמכר לעכו"ם

c. final ruling: follows ר"י – who interprets 16 in re: sold to עכו"ם under our jurisdiction

2 שטר (from here through end of משנה is explained in subsequent שעורים)

ii becomes freed through 3 methods:

1 (6) years (v. 3)

2 יובל

3 גרעון כסף (pro-rated buyout) - (v. 2)

b סימנין - אמה עבריה has extra method

c נרצע

i becomes acquired through רציעה

ii becomes freed through 2 methods:

1 יובל

2 death of master (not inherited)